

vrijeschool lerarenweek 2022

De wil om te worden

Leven met de vraag van het kind

van 31 juli tot en met 5 augustus 2022

Locatie tijdens de cursus 2022

Stichtse Vrije School, Socrateslaan 24, 3707 GL Zeist

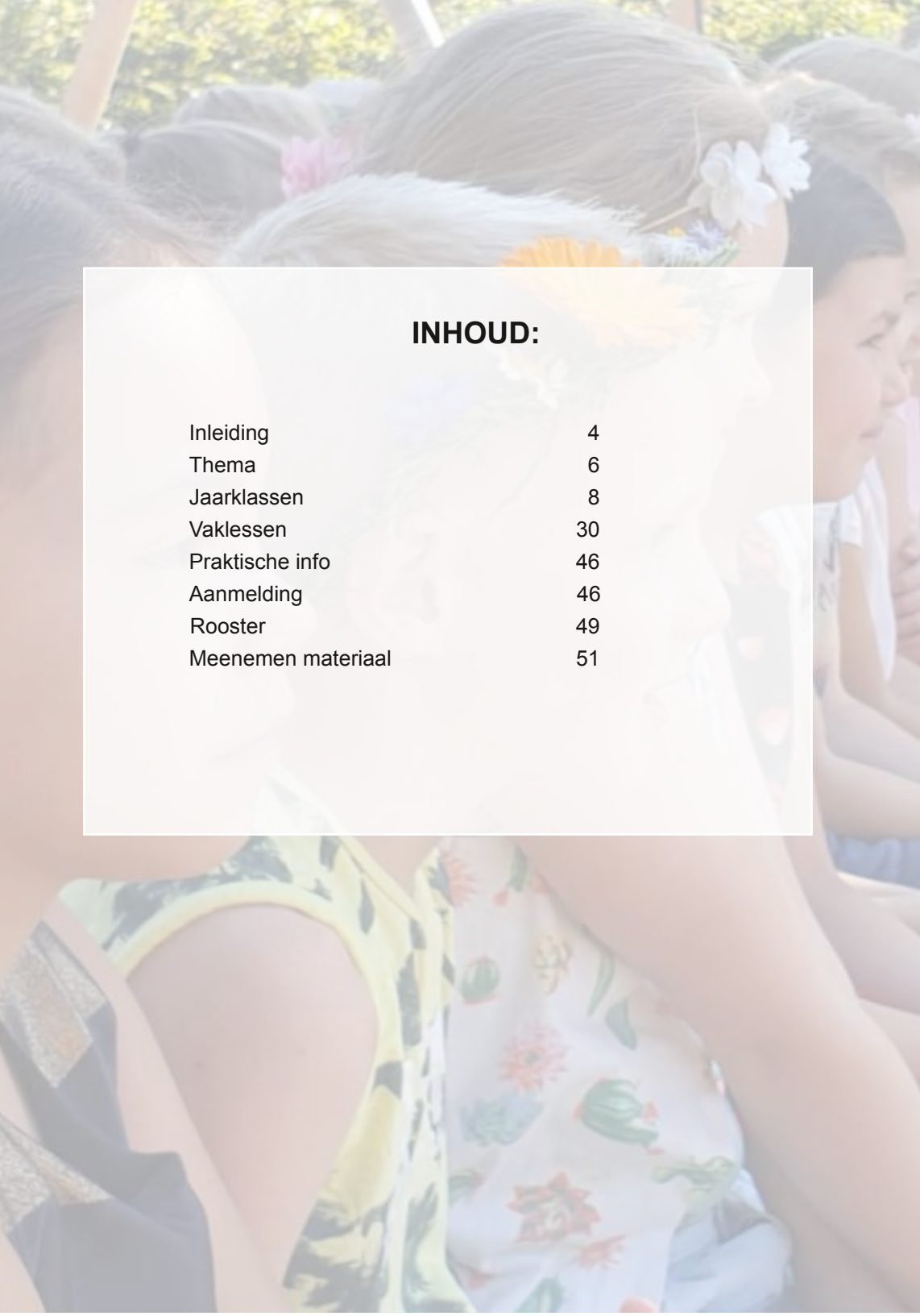

vrijeschool lerarenweek

vrijeschool lerarenweek 2022

*www.vrijeschoollerarenweek.nl
info@vrijeschoollerarenweek.nl*

*Locatie tijdens de cursus 2022
Stichtse Vrije School, Socrateslaan 24, 3707 GL Zeist*

A background image showing the backs of several children sitting outdoors. They are wearing flower crowns made of various colorful flowers like pink, white, orange, and purple. The children are wearing summer clothing, including a yellow and black patterned tank top and a white shirt with a colorful floral print. The scene is bright and sunny, suggesting an outdoor event or festival.

INHOUD:

Inleiding	4
Thema	6
Jaarklassen	8
Vaklessen	30
Praktische info	46
Aanmelding	46
Rooster	49
Meenemen materiaal	51

Inleiding

Van zondagmiddag 31 juli tot en met vrijdag 5 augustus 2022 vindt de jaarlijkse nascholingscursus, de vrijeschool lerarenweek plaats.

De vrijeschool lerarenweek is een post hbo-opleiding. De cursus is bedoeld voor alle vrijeschoolleerkrachten:

- Kleuterleid(st)ers
- Klassenleerkrachten
- Vakleerkrachten, invalleerkrachten
- (Vak)leerkrachten die in klas 7/8 lesgeven of gaan lesgeven
- Studenten in het laatste jaar van hun studie aan de Vrijeschool Pabo
- Ook leerkrachten uit het regulier onderwijs, die zich willen voorbereiden op het werken in een vrijeschool, zijn van harte uitgenodigd.
- Schoolleiders, IB-ers, leraarondersteuners en onderwijsassistenten kunnen eveneens deelnemen aan deze cursus.

Andere belangstellenden in overleg met de cursusleiding.

De vrijeschool lerarenweek 2022 biedt aan de deelnemende leerkrachten, schoolleiders, IB-ers, leraarondersteuners, onderwijsassistenten en bovengenoemde studenten de mogelijkheid een keuze te maken uit de volgende onderdelen:

- Kleuteronderwijs
- Jaarklassen van de onderbouw: de klassen 1 t/m 6
- Jaarklassen van de middenbouw: de klassen 7 en 8
- Verdiepingscursus
- Vaklessen in de middag

De vrijeschool lerarenweek wordt georganiseerd door de Stichting nascholing vrijeschoolpedagogie.

Voor het realiseren van de vrijeschool lerarenweek werkt het bestuur van de stichting nauw samen met de daartoe in het leven geroepen kerngroep vrijeschool lerarenweek.

Omdat we in deze onzekere tijd niet weten of we de in deze folder beschreven organisatie tot stand kunnen brengen, vragen we u om de website in de gaten te houden: www.vrijeschoollerarenweek.nl

Hier zullen we u op de hoogte houden van eventuele veranderingen en aanpassingen.

De kerngroep bestaat uit (in alfabetische volgorde):

- *Tonnie Brounts*
- *Annemiek Geertsma*
- *Peter Giesen*
- *Paul van Meurs*
- *Berpke van Oers*
- *Sanne Riemers*

De wil om te worden

Leven met de vraag van het kind

"Wanneer een mens naar je toe komt met een vraag, laat hem dan niet gaan met een antwoord maar met een nieuwe vraag".

Lena Frosberg

Elke dag staan we aan de deur van de klas en we begroeten de kinderen. Deze ontmoeting vindt plaats in het hier en nu en vormt verwachtingsvol de opening naar de nieuwe dag.

In de wijze waarop het kind zich door de dag heen aan ons laat zien, kunnen we tasten naar het diepere wezen van het kind, naar de vraag die het met zich meebrengt.

Immers: elk kind is een individu dat met een intentie, een wilsbesluit vanuit de geestelijke wereld aardeburger is geworden.

Talenten en mogelijkheden worden onder andere zichtbaar in de wijze, waarop het kind zich met de wereld verbindt en de eigenheid, waarin het zich aan ons toont.

In onze ontmoeting met de kinderen kunnen wij als leraar voortdurend op zoek gaan naar het raadsel dat het kind met zich meedraagt. Hoe verbinden wij ons met deze vraag?

Op welke wijze bieden we het kind een open ontwikkelingsruimte?

Houden wij ons eigen oordeel terug bij het karakteriseren van het kind?

Hoe helpen we het kind te leren omgaan met hindernissen?

Wat maakt dit kind uniek in wat het aan vermogens bij zich draagt?

Wanneer wij ons als leraren met dergelijke vragen bezighouden, kunnen we het kind de ruimte geven om met zijn of haar eigen talenten, hindernissen en mogelijkheden te werken aan de wil om te worden.

De kerngroep van de vrijeschool lerarenweek

Euritmie

Met euritmie worden algemene ritmes en processen van groei en ontwikkeling in beweging omgezet. Dit wordt gedaan in verbinding met taal en muziek, twee oer-menselijke manieren om je uit te drukken en contact te maken.

Tijdens de opmaten van de lerarenweek zal iedere dag ook euritmie te zien zijn. Niet zo zeer in de vorm zoals ze gedaan wordt met de leerlingen, maar als artistieke, uitvoerende interpretatie van een muziekstuk of gedicht.

In de jaargroepen zal gedurende de week 2 keer een half uur euritmie aangeboden worden, exemplarisch voor hoe er met de kinderen in de betreffende jaargroep gewerkt kan worden, zodat je als docent kort inzicht krijgt in het hoe en waarom van dit specifieke vak binnen de vrijeschool.

Tonnie Brounts en Berpke van Oers

Jaarklassen

De jaarklas is erop gericht, dat de docent zich pedagogisch en didactisch kan voorbereiden op het komende schooljaar en/of de klas, waarvoor hij/zij het komende jaar verantwoordelijk is. Euritmie is geïntegreerd in de jaarklas.

In de jaarklassen zal worden gewerkt aan de achtergronden en de inhoud van het leerplan, van waaruit u gaat lesgeven. De didactiek, behorend bij de jaarklas die u kiest, zal praktisch worden uitgewerkt.

De jaarklascursus bestaat dagelijks uit drie blokken. Een van deze drie is een kunstzinnig blok. Dit blok wordt verzorgd door de jaarklasdocent of door een vakdocent. Dit kunstzinnige blok is verbonden aan het curriculum van de betreffende klas.

Het laatste blok is een kunstzinnig blok naar keuze.

Beginners of gevorderden

Voor deelnemers van klas 1 t/m 5 bestaat er de mogelijkheid om een beginners- of gevorderdengroep te kiezen.

Je bent beginner als je nog maar kort kennis hebt genomen van het vrijeschoolonderwijs en het antroposofische pedagogische mensbeeld. In de cursus zal hier aandacht aan worden besteed. Ook de praktische vertaling ervan naar de pedagogiek en de didactiek zal aan de orde komen.

Je bent gevorderd als je enigszins tot goed op de hoogte bent van de vrijeschoolpedagogiek en de behoefte hebt hier dieper op in te gaan. Daarnaast zal ook exemplarisch gewerkt worden aan de achtergrond en aan praktische handvatten voor het programma van de betreffende jaarklas.

Leerkrachten, die geen behoefte hebben om te werken aan de inhoud van een bepaalde klas, raden wij aan om de verdiepingscursus te volgen of de cursus : “Kinderen met een hulpvraag”.

De Jaarklassen:

• Kleuters beginners	Hanneke van Vliet
• Kleuters beginners	Anne Schol
• Kleuters gevorderden	Loïs Eijgenraam
• Klas 1a beginners	Hendrikje van Dam
• Klas 1b beginners	Ageeth Vreeman
• Klas 1c gevorderden	Gea Weeren
• Klas 2a	Annemieke Wiedenhof
• Klas 2b beginners	Floortje Veenstra- van Iersel
• Klas 2c	Fionna Hage
• Klas 3b beginners	Stephanie de Vries
• Klas 3c gevorderden	Peter Giesen
• Klas 4a beginners	Thomas de Vries
• Klas 4b gevorderden	Edith Brink
• Klas 5a beginners	Chris Cornelisse
• Klas 5b gevorderden	Sanne Mees - Riemers
• Klas 6	Lisette Stoop
• Klas 7	Julian Nelissen
• Klas 8	Duncan de Kovel
• Klas 1 t/m 6	Renske Kessler
• Verdiepingscursus	Paul van Meurs en Tonnie Brounts
• De (hulp)vraag van een kind	Geertje Post Uiterweer

Voor alle groepen:

• Koorzang	Matthijs Overmars
• Euritmie in de jaarklassen	Maaïke Brand en Berpke van Oers
• Euritmie verdiepingscursus	Tonnie Brounts

Kleuters beginners

“Kinderen die leven binnen een omgeving, waar liefde en warmte is en waar goede voorbeelden zijn om na te bootsen, bevinden zich in hun element”

Rudolf Steiner

Het jonge kind kan zijn volle potentie tot ontwikkeling laten komen in een omgeving, waarin het ontspannen mag spelen, zijn fantasie de vrije ruimte mag geven, zich geliefd en omhuld voelt en gericht begeleid wordt op zijn levenspad. Wat heeft de vrijeschoolkleuterleerkracht te verzorgen aan groeien en ontwikkelkracht? Welke basisbeginselen van de antroposofie en ten aanzien van de leeftijdsfase van het jonge kind behoren in de rugzak van de pedagoog? Welke tools zet je in?

We gaan terug naar de basis, om aan het eind van deze week vol vertrouwen, inzicht en vaardigheden het werkveld (weer) in te stappen. We behandelen onderwerpen als de onderste 4 zintuigen, de nabootsingskracht, de verantwoording ten opzichte van onderwijsdoelen, het gedifferentieerde aanbod in de klas, het spelend leren en wat al niet meer.

Gedurende de ochtend gaan we ademend werken door de theorie te verbinden met de praktijk; we gaan dus spelen: handgebarenspele, tafelspele, ochtendspele, zintuigspele en kringspele. We zullen werken met spele ter inspiratie, maar stappen ook in het eigen ontwerpproces van nieuwe spele.

Anne Schol, voormalig kleuterleerkracht Vrijeschool Utrecht, docent kleuterpedagogiek op de Vrijeschool Pabo van Hogeschool Leiden, coach van (startende) leerkrachten.

Kleuters beginners

“De wil om te worden: leven met de vraag van het kind”

Al spelend, bewegend en ontmoetend ontdekt een kind zijn steeds groter wordende wereld. Jonge kinderen ervaren de wereld allereerst door middel van hun zintuigen. Wat vraagt dat van de inrichting van onze kleuterklassen en van ons aanbod?

Het is van groot belang dat we optimale voorwaarden creëren voor de ontwikkeling van de fantasie, de motoriek, de spraak-/taalontwikkeling, de rekenvoorwaarden en de denkontwikkeling, en natuurlijk de sociaal-emotionele ontwikkeling. Gedurende deze week buigen we ons over onze rol in het vrijespel, in het geleide spel en in het kunstzinnig aanbod voor kleuters.

Ook gaan we aan de slag met het maken van een ochtendspel.

Centraal staan de volgende onderwerpen:

- wat neemt/schenkt levenskrachten?
- hoe komt de kleuter aan in zijn /haar fysieke huis.
- hoe voed je hun veerkracht, hun scheppende vermogens en hun betrokkenheid en eerbied?

Aan de slag dus met spelen, zingen, dansen, ochtendspel, versjes, tafelspel, handgebarenspeel en alles wat nog spontaan ter sprake komt.

In de middag kun je zelfscheppend aan de slag in het kleuteratelier. Zie hiervoor het stukje van Loïs Eijgenraam.

Hanneke van Vliet, voormalig leerkracht vrije basisschool de Zevenster Uden, (gast) docent diverse vrijeschoolopleidingen, coach kleuterleerkrachten

Kleuters gevorderden

“De wil om te worden.... hoe kunnen we de opvoeders van de wil in de dag en in de nacht als bron en hulp inzetten, om de kleuters te helpen zich te ontwikkelen tot wie ze willen worden?”

Nog maar net uit de wereld van het Licht op aarde aangekomen, stappen kleuters onze klassen binnen. Ieder kind komt met een eigen raadsel, een eigen vraag en een eigen wil. Hoe kunnen wij deze wil waarnemen? Hoe kunnen we het kind helpen te worden wat het wil(de) worden? Hoe kunnen we de wil van het kind laten aansluiten bij dat, wat er in de klas gewild wordt? Hoe kan de kleuterklas een sociale oefenwerkplaats zijn om de wilstroom van het individuele kind, de klas en jouw eigen wilstroom op elkaar aan te laten sluiten?

De inhoud van de werkgroep bestaat uit het volgende:

- we gaan de wil onderzoeken met behulp van de opvoeders van de wil: nabootsing, gewoontevorming, eerbied en fantasie
- iedere dag staat een opvoeder van de wil en een type kind centraal, dat in de klas om speciale aandacht vraagt
- iedere dag staan we bij oefeningen stil, om zo onze eigen wil te sterken
- hoe helpen we de stroom van het verleden en het heden waar te nemen en deze vervolgens proberen af te stemmen op de toekomst?
- de (informele) kindbespreking en de kracht van de nacht gaan we onderzoeken en oefenen

Loïs Eijgenraam, werkzaam als associé senior onderwijsadviseur BVS-schooladvies, trainer, docent, coach en beleidsmaker

Klas 1a beginners

....."opdat ik ijverig werken en gretig leren kan".....

Gedurende deze week gaan we ervaren en proeven aan hetgeen er gebeurt in de eerste klas op de vrijeschool; een kennismaking met het vrijeschoolonderwijs en het leerplan van de eerste klas, de omgeving waarbinnen de eerste klasser werkt en leren kan.

Dit doen we aan de hand van de les- en ontwikkelingsstof. Rijke beelden, verwondering, kunstzinnigheid en de rol van de wordende leerkracht staan hierin centraal.

Periode-onderwijs, taal, rekenen, heemkunde, tekenen, vormtekenen, schilderen, muziek en euritmie komen aan de orde; we gaan veel zelf doen. We vullen onze rugzak met beelden en ervaringen, waarmee we na de vakantie in onze klassen aan het werk kunnen gaan.

Hendrikje van Dam, leerkracht Vrije School Peelland Helmond

Klas 1b beginners

"Wijs het kind in de eerste klas op het toekomstige, wek verwachting; dat is voedsel voor de ziel, en daarmee voor de wil"

De kinderen stappen straks vanuit de kleuterklas de eerste klas binnen en zullen door jou meegenomen worden in een nieuwe wereld, een wereld, waarin zij zich kunnen gaan verbinden met de les- en ontwikkelingsstof. We gaan in op wat een 6/7-jarig kind van ons vraagt en wat het nodig heeft. We zullen inhoudelijk en praktisch het leerplan verkennen: het leren lezen, schrijven en rekenen, maar ook de heemkunde en het vormtekenen, schilderen, handwerken en zingen.

Je krijgt gedurende de week achtergronden en allerlei ideeën en handvatten, om je lessen vorm te gaan geven, om zo met vertrouwen aan het nieuwe schooljaar te kunnen beginnen.

Ageeth Vreeman, leerkracht Widar Vrijeschool Groningen

Klas 1c gevorderden

De ontmoeting met de eerste klasser wordt gekleurd door een wereld vol verwachtingen. Aan de ene kant speelt deze grote verwachting; de wil om te leren. Aan de andere kant leven deze kinderen nog in sprookjesbeelden en vanuit de nabootsing.

De talenten en mogelijkheden van het kind worden zichtbaar in de wijze, waarop het kind zich met de wereld verbindt en de eigenheid, waarin het zich aan ons toont.

In onze ontmoeting met deze jonge kinderen kunnen wij als leraar voortdurend op zoek gaan naar het raadsel, dat het kind met zich meedraagt. Een uitdaging vol rijkdom!

De eerste klasser leeft nog sterk vanuit zijn gewoontes. Het leren en zich verbinden met de lesstof is een hele nieuwe weg. Dit is een ademend proces, waarbij de afwisseling tussen inademing (opnemen leerstof) en bewegen (uitademen) van belang is. Alles wat op de kinderen toekomt is nieuw: leren lezen en schrijven, rekenen, heemkunde, tekenen en schilderen vanuit een opdracht en ga zo maar door. Daarnaast wordt de basis, het fundament gelegd voor de volgende jaren: een goede gewoontevorming, een goed gevoel voor autoriteit, het met elkaar omgaan in de klas.

Het streven in deze week is om door middel van informatie, achtergrond, verdieping, allerlei ideeën en materialen een totaaloverzicht te geven. Het ervaren en doen staat hierbij centraal.

Gea Weeren, vrije school leerkracht, schoolpsycholoog orthopedagogische praktijk GRIP

Klas 2a

*“Leef eenvoudig, houd niet op met liefde geven,
dat is naar het goede streven”*

Franciscus van Assisi

Een tweede klasser is nog met een dunne draad verbonden met de “paradijselijke onschuld”. Tevens ontwikkelt zich een binnenwereld, waarin het kind zich thuis gaat voelen. Die binnenwereld wordt gevoed door kunstzinnig onderwijs. In deze fase worden eigenaardigheden van het kind steeds duidelijker waarneembaar; de temperamenten worden zichtbaar. De fabels en heiligenlegenden geven een antwoord op de zich ontwikkelende karaktereigenschappen. Bij het kind worden bewondering en eerbiedskrachten gewekt, de wil wordt aangesproken.

Tijdens deze week zullen we met elkaar in gesprek gaan over de ontwikkelingsfase van de tweedeklasser. Met de kennis hierover in gedachten, zullen we een overzicht opbouwen van wat er in de tweede klas qua leerstof aan de orde komt en doorlopen we de periodes en de vaklessen. Inspiratie, informatie, ideeën en vertrouwen: met elkaar zullen we hiernaar streven, op weg naar een vreugdevol nieuw schooljaar!

Annemieke Wiedenhof, leerkracht basisschool Tiliander Tilburg

Klas 2b beginners

*“Begin door te doen wat nodig is, daarna wat mogelijk is,
en plotseling doe je het onmogelijke”*

Franciscus van Assisi

In de eerste klas hebben de kinderen de wereld van de letters en de cijfers bewonderd en verkend. In de tweede klas wordt deze vaardigheid steeds verder uitgebreid, de kinderen worden zelfstandiger en kunnen zich langer concentreren. Met een scherpe blik en het hart op de tong kijken de kinderen naar wat er zich om hen heen afspeelt. De fabels, waarin de dieren menselijke eigenschappen hebben (sluw, moedig, gulzig etc.) houden de kinderen een indirecte spiegel voor. Daartegenover staan de heiligenlegenden: er wordt gestreefd naar het goede, maar het is een lange weg om tot inzicht te komen.

Tijdens deze week werken we vanuit het curriculum, praktische voorbeelden en uitwisseling.

Daarbij kijken we steeds naar hoe dit past bij de ontwikkelingsfase van de tweedeklasser. Deze week staat in het teken van elkaar enthousiasmeren en inspireren, om met een gevulde rugzak het schooljaar te kunnen starten.

Floortje Veenstra-van Iersel, leerkracht Michaëlschool Leeuwarden

Klas 2c

“Kind, wie ben je, wie wil je worden?”

Ouder, steviger en soms ook wiebeliger treden de tweedeklassers ons na de zomer tegemoet. Iets van de sprookjeswereld (en bijbehorende zekerheden) wordt al achtergelaten. De waarneming wordt scherper, zowel naar zichzelf als naar de ander. Allerlei menselijke hebbelijkheden en onhebbelijkheden dienen zich aan. Wat is dat genieten als je jezelf dan kunt herkennen in één van de fabels, die juf of meester vertelt. En wat heerlijk om te horen over een gewoon mens, die van alles in zichzelf overwint en uiteindelijk steeds voor het goede kan kiezen. Hier groeit een streven in de ziel van het kind: Zo wil ik ook worden. Gedurende deze week gaan we enerzijds in op de menskundige achtergronden van de leeftijdsfase van de tweede klasser:

- hoe kijken we met mildheid naar de ontluikende eigenheid van de kinderen?
- hoe sterken de beelden van de fabels en de heiligenlegenden hen?
- hoe zetten we deze en andere schatten uit het leerplan in ten behoeve van de ontwikkeling van de tweede klasser?

Anderzijds gaan we concreet aan de slag met een veelheid aan inhoudelijke ideeën en praktische verwerkingsvormen voor de tweede klas.

Fionna Hage, leerkracht De Vuurvogel Driebergen

Klas 3a beginners

“Door samen te spelen en te creëren thuisraken in de wereld om je heen”

Tijdens deze week verbinden we ons met het kind in de derde klas. We verdiepen ons in de verschillende periodes en de kunstzinnige vakken, die passen bij de ontwikkelingsfase van de derde klasser.

Het wordt een week van ontdekken en beleven. Denk aan het leven en werken op de boerderij, het ontstaan van het schrift, de weg van het graan, de spreekwoorden, die hun oorsprong vinden in de ambachten en de vertelstof: hoe belandde Jozef in de put en hoe kwam hij er op wonderbaarlijke wijze weer uit?

Met het behandelen van verschillende werkvormen gaan we op zoek naar de vorm die bij jou past, zodat je met enthousiasme voor je klas kunt staan. Maar we zullen ook bespreken hoe je de derde klasser de ruimte kunt bieden, om zijn eigen kwaliteiten te ontdekken.

Samen vullen wij elkaars rugzak met goede ideeën en inspiratie, zodat je “goed gevuld” aan de derde klas kunt beginnen.

Stephanie de Vries, leerkracht Zeister Vrije School

Klas 3b gevorderden

"Meester, juffrouw, zie je hoe ik verander?"

In klas drie hebben we als leidraad het Oude Testament, zeer beeldend beschreven door Jacob Streit. De derde klasser maakt een metamorfose in het zielenleven door, doordat tussen het 9e en 10e levensjaar de tweede ik-inslag plaatsvindt binnen het gevoelsgebied. Ook is er een nieuwe stap in de ontwikkeling van het denken, het praktische denken: hoe zit de wereld in elkaar en hoe werken de dingen?

In deze week zullen we alle periodes doornemen vanuit deze ontwikkelingsvraag. Ook gaan we op zoek naar nieuwe vondsten en periodes voor deze leeftijdsfase.

De menskunde zal in deze groep een centraal uitgangspunt vormen en uitvoerig aan bod komen. Aansluitend aan het thema voor deze week is de vraag aan de orde: hoe kun je het kind in deze leeftijdsfase beter begrijpen, om het te kunnen ondersteunen en daarbij te handelen en om antwoorden te vinden op de vraag, die het kind ons stelt.

Het wordt een week vol praktische en inhoudelijke informatie, uitwisseling en bovenal inspiratie, om met enthousiasme en vertrouwen dit bijzondere jaar tegemoet te kunnen treden.

Meenemen: doosje bordkrijt, zie verder in de folder onder het kopje "materiaal om mee te nemen"

*Peter Giesen, ex-leerkracht Rudolf Steiner Educare Venlo,
docent Atelier voor Ouders en Opvoeders, begeleider diverse leraren/
scholen in Nepal en India*

Klas 4a beginners

“In oertijd was het, dat Ymir leefde....”

Met deze zin wordt er vaak al verwondering en nieuwsgierigheid gewekt bij een vierde klasser: wie was die Ymir? en in welke oertijd? Vaak hebben de kinderen al wel wat gehoord over de vierde klas, het jaar waarin ze eindelijk de ruimte krijgen om canon te zingen! Dat dit volgens bepaalde structuren zal verlopen, gaan ze nog ontdekken.

Gaat je leraar een bord kapot gooien als hij over breuken begint?

De nieuwsgierigheid bij de vierdeklasser is vaak groot. Ze hebben er zin in! Ze zijn immers al over de helft van hun basisschooltijd heen. Zelf merken ze ook dat hun verhouding tot de wereld anders is geworden. Hoe komt dat eigenlijk?

In deze week neem ik je graag mee in de wonderlijke wereld van de vierde klas, met al zijn leuke en soms lastige dingen.

Thomas de Vries, leerkracht Vrije School Zeist

Klas 4b gevorderden

“Wat vroeger vanzelfsprekend was, is niet meer zo. De vierde klasser gelooft niet alles zomaar meer: Zijn mijn ouders mijn ouders wel?”

In deze cursusweek gaan we ons als pedagogen verdiepen in de nieuwe wereld van de vierde klasser. “Het natuurlijk vertrouwen” vermindert, de nabootser verdwijnt, het individu, het Ik wordt geboren met de weeën, die daarbij horen. Het kind wordt wakkerder en twijfelt. Wat het ziet, kan tegenvallen en het gevoel voor autoriteit komt aan het wankelen. Er kunnen woordenwisselingen ontstaan en oude vriendschappen ‘voldoen’ niet meer. Waar de vierde klasser eigenlijk naar hongert, is sympathie, zelfvertrouwen en geborgenheid.

Om bij deze ontwikkelingsfase aan te sluiten, verkennen we het leerplan, de bijpassende werkvormen en de doorgaande lijnen in alle vakken. Samen gaan we praktisch en inspirerend aan de slag met zingen, vertellen, tekenen, boetsen en schilderen. We gaan op zoek naar hoe we de leerlingen kunstzinnig en evenwichtig kunnen ondersteunen bij hun overgang naar de voor hen nieuwe wereld.

Edith Brink, ex-leerkracht, ecologisch pedagoog, docent Hogeschool Leiden

Klas 5a beginners

“Wanneer doe je wat, in relatie tot het doel? Evenwicht brengen”

Vrije opvoedkunst berust op het idee, de ontwikkeling van kinderen te stimuleren met behulp van de rijke aanwijzingen binnen het leerplan. Dit biedt suggesties, handvatten, kaders en vondsten om mee aan het werk te gaan. We zullen ons verdiepen in de kern, van waaruit we in de vijfde klas willen werken en wat we willen behandelen.

Vervolgens gaan we samen onderzoeken welke keuzes we willen maken bij de invulling van de lessen, om het middengebied van de vijfde klasser te voeden. Om vrij te kunnen handelen is het belangrijk het materiaal goed te kennen. De oriëntatie daarop wordt dan ook het doel van deze groep. Ook zullen we kijken hoe we de vaklessen kunnen meenemen, om er een rijk en samenhangend programma van te maken. Aan de hand daarvan kunnen de kinderen zich breed ontwikkelen, de wereld ontmoeten en de grotere verbanden leren zien. We kijken tijdens de cursus naar de lesvoorbereidingen, de planning van de lessen en de terugblik op ons werk, waardoor we tot vondsten en nieuwe inzichten kunnen komen.

Chris Cornelisse, schoolleider De Vuurvogel Driebergen

Klas 5b gevorderden

“Streven naar evenwicht”

In alle vakken die in de vijfde klas worden aangeboden, zien we het woord “verbinding” steeds terugkomen. Er zijn veel nieuwe vakken en periodes, die de kinderen kunnen prikkelen om een nieuwe stap in de wereld te gaan zetten: de drama’s en heldendaden in de Griekse mythologie, de herkenning in de ontwikkeling van de plantenwereld, het ontdekken van de aardse wereld in de aardrijkskunde: rivieren en de herkomst van diverse producten die we dagelijks gebruiken... en dat zijn nog maar enkele voorbeelden. Door deze vakken aan te bieden, stimuleren we de vijfde klasser zich te verbinden met de wereld.

De wil om te worden: hoe verhoudt dit centrale thema van de lerarenweek zich tot de vijfde klasser?

De ondertitel “Leven met de vraag van het kind” roept wellicht van alles op, waarmee we met elkaar tot uitwisseling en in gesprek kunnen komen. Samen belichten we tijdens deze lerarenweek de aandachtspunten en achtergronden bij de diverse vakken, die in de vijfde klas aan bod komen.

Sanne Mees-Riemers leerkracht/docent muziek en koorzang op basisschool Tiliander, Tilburg

Klas 6

“Qui rogat, non errat”

“Wie vraagt, dwaalt niet”

Levendig en vol ideeën, of sloom en uitgeblust; een zesde klasser kan, zo lijkt het wel, echt goed uit het lood zijn. Het midden, het evenwicht is vaak zoek: van eigenwijs en eigenzinnig tot meelopen met de meute.

Hoe helpen we de kinderen om echt zesde klasser te kunnen zijn en stappen te nemen in zelfstandig denken, voelen en willen/handelen?

Hoe helpen we de kinderen op weg naar de middelbare school?

Lukt het ons als leerkracht om de kinderen een kompas voor de toekomst te geven, met een open vizier te strijden en vol vreugde een nieuwe ontmoeting aan te gaan?

Gelukkig biedt de lesstof van de zesde klas velerlei handvatten om de eigen weg te vinden en verder te ontwikkelen. Tijdens deze week zullen we zowel praktijk als theorie van de les- en ontwikkelingsstof dagelijks beleven, doen en onderzoeken.

We gaan ons laven aan het goud van de vertelstof, de rijkdom van de periodes en de kracht van de “eigen wijs”, die vrije ruimte schept voor leerkracht en kind.

Lisette Stoop, onderwijsadviseur bij BVS-schooladvies

Klas 7

“De metamorfose van de wil: Ik wil wat, maar ik weet nog niet wat en hoe”

De zevende klasser start op de bovenbouw, een nieuwe wereld waarin nieuwe eisen worden gesteld. Samen gaan we deze nieuwe wereld ontdekken.

Wat is het gezonde ritme van een zevende klasser?

Hoe kunnen we de zevende klasser de schoonheid van de wereld laten ervaren en zo een warme basis scheppen voor de nacht?

Hoe vind je de juiste vorm, waardoor een zevende klasser gevoed wordt, maar niet overbelast raakt?

We gaan praktisch aan de slag. We maken ons eigen periodeschrift, we zingen, reciteren, spelen spellen en gaan in gesprek. Alles staat in het teken van de voorbereiding op een warme start in het nieuwe jaar, of je nu voor de eerste of de zeventiende keer in een zevende klas begint.

Julian Nelissen, schoolleider Kairos Tienercollege Amsterdam

Klas 8

“ Als je maar wilt, dan kun je het “

Er wordt veel gevraagd van de bijna-uber:

- Wat wil de 8e klasser zelf eigenlijk?
- Wat is goed voor deze 13/14jarige en wat doen wij hiermee als opvoeders?
- In hoeverre bereiken we de leerlingen nog in het kunstzinnige?
- Hoe bieden wij deze uitdagende groep leerlingen de juiste (kunstzinnige) uitdaging?

Door bijvoorbeeld veel te tekenen tijdens de periode over het skelet, of tijdens de periode Nederlands leerlingen de kans te geven de meningen, die zich steeds meer vormen, te uiten in verschillende stijlvormen. Kunnen zij een uitvinding bedenken tijdens de periode over de Industriële Revolutie?

Tijdens deze week gaan we aan de hand van een aantal periodes het schooljaar van klas 8 door, zowel theoretisch als praktisch.

Duncan de Kovel, leerkracht Rudolf Steiner College Rotterdam

Klas 1 t/m 6

“Onderweg van klas 1 naar klas 6”

Met name bedoeld voor vakleerkrachten, schoolleiders, collega's uit het regulier onderwijs, invalleerkrachten, stagiaires en zijinstromers.

Het wordt een week vol ontdekkingen en kennismakingen, zowel met de lesstof als ook met de ontwikkeling van het lagere schoolkind en ontmoetingen met de vrijeschoolpedagogiek. We maken kennis met de vertelstof, één van de pijlers van het vrijeschoolonderwijs en ervaren, wat ademend en kunstzinnig onderwijs voor kinderen kan betekenen.

Daarnaast zullen er ook concrete handvatten gegeven worden, zoals de opbouw van de dag, het weekrooster en het periodeonderwijs. Daarnaast zul je uitgenodigd worden om aan het werk te gaan met de vraag: “Wat maakt een leerkracht tot een goede leerkracht?” Laten we tijdens deze week een vonk van enthousiasme ontsteken.

Renske Kessler, leerkracht Waldorf aan de Werf; intercultureel onderwijs Amsterdam Noord, ondersteuning en coaching van collega's en begeleiding van kinderen met autisme

Verdiepingscursus

“Tussen het eeuwige en het vergankelijke”

“Elk kind is een individu dat met een intentie, een wilsbesluit vanuit de geestelijke wereld aardeburger is geworden”

Elk kind komt vanuit de geestelijke wereld en verbindt zich met een aards bestaan. Door de jaren heen verbindt het zich steeds sterker met dit fysieke bestaan en worden zijn intenties meer en meer zichtbaar, intenties die in de toekomst zich in de realiteit ontfouwen.

We helpen het kind om, ondanks en dankzij zijn of haar hindernissen, te worden wie het wil zijn. Natuurlijk is het lastig om te zien en te weten, wat het kind van ons vraagt. We zijn een hulp in de ontwikkeling naar vermogens, die we nu helemaal nog niet kennen.

Toch kunnen we door een juiste waarneming, een juiste observatie en een heldere blik op de ontwikkeling steunpunten vinden, om een antwoord op deze vraag te vinden.

Een van de ingangen op onze zoektocht naar de intentie van het kind is het zoeken naar zijn of haar temperament. Gedurende deze week gaan we vanuit een totaalblik op de ontwikkeling van het kind naar de eigen “aardig”heden van de vier temperamenten en de handvatten, die Rudolf Steiner daarover aangereikt heeft.

Tijdens de middagen zal deze ochtendperiodeles verdiept worden door een teken- en boetseerblok en een blok euritmie.

Tonnie Brounts, euritmiedocent Vrijeschool Pabo Leiden

Paul van Meurs, adviseur bij Gestes, onderwijs als kunst, kunst in het onderwijs

De (hulp)vraag van een kind

“constitutiebeelden”

In deze werkgroep komen de constitutiebeelden aan bod. Allerlei verschillende mogelijkheden van "ander" gedrag komen ter sprake, zoals ASS, PDD-NOS, ADHD, epilepsie/woedeaanvallen, obsessief gedrag, vergeetachtigheid, Downsyndroom e.d.

Door de wet op "passend onderwijs" zien we steeds meer leerlingen met "ander" gedrag in de klassen.

Vanuit de constitutiebeelden kijken we op een toegevoegde manier naar deze kinderen.

Waar de reguliere psychologie en psychiatrie voornamelijk de hersenen en de genen als oorzaak zien van "ander" gedrag, worden vanuit de antroposofie oorzaken beschreven die liggen in het levenslichaam.

Daarnaast beschouwt men het "Ik" als altijd gezond; wat betekent dit?

Deze visie leidt tot een toegevoegd begrip en een toegevoegde benadering voor deze kinderen.

We zullen werken vanuit theorie, met uitgebreide inlevingsoefeningen en met casuïstiek, waardoor we komen tot mogelijkheden voor in de praktijk.

Literatuur "Kinderen met een hulpvraag" door Gea Weeren en Geertje Post Uiterweer.

Geertje Post Uiterweer, freelance docent, teamtrainer en consultant

Vaklessen

De vaklessen hebben als doel, dat de docent zich al doende kunstzinnig verder kan ontwikkelen i.s.m. de klas(sen), waarin hij/zij het komende schooljaar zal lesgeven. Lees ook de inhoudelijke omschrijving, die bij elke vakles vermeld staat.

De vaklessen worden gegeven door:

• Atelier voor kleuterleid(st)ers

- Schilderen beginners
- Schilderen gevorderden
- Boetseren
- Vertellen
- Vormtekenen beginners
- Vormtekenen gevorderden
- Spel en beweging

- Handarbeid
- Handwerken
- Bordtekenen
- Muziek beginners
- Muziek gevorderden
- Liedbegeleiding op gitaar
- Transparanten
- Teken en
- Clownerie
- Euritmie

Loïs Eijgenraam

Hanneke van Vliet

Hans van der Ham

Edith Brink

Rolf Zeldenthuis

Stephanie de Vries

Ageeth Vreeman

Peter Giesen

Gea Weeren, Lisette Stoop en

Anna van Pruissen

Felo Hettich en Hanne Mahler

Babs van der Schoot

Heijnderik Burke

Carla Giesbers

Matthijs Overmars

Sanne Mees-Riemers

Anne Schol

Chris Cornelisse

Lot Hooghiemstra

Berpke van Oers

Voor alle groepen (dit zijn geen vaklessen):

- Koorzang
- Euritmie in de jaarklassen
- Euritmie verdiepingscursus

Matthijs Overmars

Maaïke Brand en

Berpke van Oers

Tonnie Brounts

Schilderen beginners

“De wordings-kracht van de kleuren”

Kleuren schilderen met waterverf op vochtig papier sluit aan bij de kinderleeftijd omdat deze manier van schilderen zo dicht mogelijk bij de levensprocessen van groei en bloei staat. Het zien ontstaan van kleuren op het papier maakt, dat je innerlijk actief wordt en daardoor in een levend proces komt. De ziel wordt hierdoor aangesproken en meebewogen. Dit schenkt ons de helende en bewustzijnsbevorderende werking van de kleuren!

Goed leren kijken en waarnemen dienen als basis voor het latere genuanceerd leren oordelen. De volgende dag (de nacht is wijzer dan de dag) zullen we terugblikken en aanvullen, zodat de schilderopdrachten in een nieuw licht kunnen komen te staan. Schilderen in kleurvlakken helpt je om niet te snel in het tekengebied te komen. Iedere leeftijdsgroep heeft weer andere invalshoeken, die in het schilderleerplan aan de orde komen. Voor de leraar is het van belang dat hij/zij bewustzijn ontwikkelt ten aanzien van de werking van de kleuren. Dat maakt dat je leert spreken over de “binnenkant” van de kleuren. Dat leidt weer tot de juiste pedagogische aanpak tijdens de lessen. De kinderen raken dan ook innerlijk bewogen en gaan mee op die weg. Door deel te nemen aan deze werkgroep leren we kleuren zien als levende processen.

Organisatie van de lessen, pedagogische onderbouwing en tips om je voor te bereiden komen zeker aan de orde.

Tip: neem een koker mee om de werkstukken veilig te vervoeren!

Hans van der Ham, docent schilderen

Schilderen voor gevorderden

“Glans aan de zielen van de kinderen”

“Het tovermiddel kunst in de school geeft glans aan de zielen van de kinderen, waardoor ze zich weer verbinden met het lichaam, en zodoende weer met de hele wereld”

Rudolf Steiner "Pedagogie, Kunst en Moraliteit"

Hoe geef jij met het vak schilderen ‘glans aan de zielen’ van je leerlingen?
Hoe verbind jij de schilderles ritmisch en inhoudelijk met de andere vakken en het dag- en weekprogramma van de klas? Wat zien we na een nacht rust en hoe evalueren en reflecteren we dan de schilderles?

Gedurende deze vier middagen gaan we de kleuren verder en dieper leren kennen door middel van nat-in-nattechniek. Kleuren wekken meteen een gevoel in ons hart. En net als onze gevoelens, bewegen ze: ze trekken weg, ballen samen, ontmoeten elkaar en vermengen zich.

De schilderopdrachten zijn tot inspiratiebron voor je komend schooljaar en voor je eigen kunstzinnige vorming als leerkracht.

Laten we ons hart scherp waarnemend volgen in deze middagen!

Edith Brink, teken- en schilderdocent op de Tekenschool, ex-leerkracht, ecologisch pedagoog, docent Hogeschool Leiden

Bordtekenen

*"Geef een kind niet zozeer les, maar het verlangen om te leren."
Vrij naar John Lubbock*

In de bordtekencursus komen verschillende manieren en technieken aan bod om het schoolbord levendig en speels, of juist met aandacht en nauwkeurigheid vorm te geven.

*Heijnderik Burke
docent NT2, Amsterdam International Community School AICS*

Clownerie

"Laat maar los, dan ontstaat er meer dan je denkt!"

Bewegend, dansend, spelend en improviserend verkennen we het gebied van de clown; we oefenen het loslaten van onze ideeën en ons te verzoenen met het niet-weten en het imperfecte. Als je daar de moed voor hebt, kan er meer ontstaan dan je voor mogelijk had gehouden. De rode neus kan helpen om de wereld en jezelf op een nieuwe manier te zien en in het moment te zijn.

In deze workshop gaat het niet om het werken met kinderen in een vorm van circus, maar om het ontwikkelen van je eigen vaardigheden. De clown in jezelf kan een verrassend hulpmiddel zijn in je leraarschap.

Nodig: makkelijke kleren en gym schoenen of euritmieschoentjes

Lot Hooghiemstra, onderbouwleerkracht 1989-2019, Den Haag

Muziek voor beginners

“Het belangrijkste in de muziek staat niet in de noten”

Gustav Mahler

Muziek bezit de unieke eigenschap om, zonder woorden, direct en diep op de mens in te werken. Muziek werkt verbindend en activerend. Ook zonder muzikale voorkennis kan een leraar een inspirerende, enthousiasmerende muziekles geven.

Dit gaan we in deze dagen samen beleven en ervaren. We werken samen het muziekleerplan van klas 1 t/m 6 door, dit door vooral veel te doen en laagdrempelig samen te ontdekken met welke eenvoudige middelen je een leuke, volwaardige muziekles kunt geven. We beginnen bij de basis, uitgaande van geen tot weinig muzikale ervaring, en werken van hieruit naar verbreding en verdieping.

Het doel is dat iedereen na deze week genoeg ‘tools’ in zijn/haar rugzak heeft, om met de eigen klas mooie, muzikale momenten te gaan beleven en dat vooral ieder het zelfvertrouwen heeft gekregen, dat dit haalbaar is zonder muzikale achtergrond.

Carla Giesbertz, leerkracht Rudolf Steiner Educare Venlo en muziektherapeute bij o.a. KDC Heimdalen Eindhoven

Muziek gevorderden

“Geef muziekles op een wijze die geen straf, maar een vreugde is voor de leerling; wek een verlangen naar fijnere muziek in hem, een verlangen dat een leven lang zal blijven”

Zoltán Kodály

Gezamenlijk muziek maken brengt een synergie op gang die plezier geeft en verbondenheid; je raakt ermee aan het geestelijke.

In de klas is de leerkracht de inspirerende leider, die de vitaliserende kracht van de muziek in de kinderen weet te wekken en te stroomlijnen.

Deze middaggroep is bedoeld voor leerkrachten voor de gehele onderbouw, die al wat ervaren zijn in het zingen met hun klas of het geven van muzieklessen. Het worden lessen met veel nieuw repertoire, muzikale oefeningen en improvisaties rond ritme, stemvorming en luisteren. We gaan kriskras door het leerplan muziek, mede gestuurd door de vragen van de cursisten.

De lessen zijn vooral praktisch ingericht: veel zingen, (fluit-)spelen, oefenen, ervaren en ervaringen uitwisselen. Fijn samen muziek maken en na afloop met een rugzak boordevol nieuwe ideeën, lesmateriaal, zelfvertrouwen en inspiratie naar huis.

Matthijs Overmars, vakleerkracht muziek op diverse vrijescholen

Werkgroep liedbegeleiding op gitaar

Tijdens het zingen met je klas, of soms zelfs met een hele zaal vol kinderen, kun je zomaar ineens een gevoel van saamhorigheid ervaren. Samen de schoonheid van een lied beleven, is een groot goed. Iedereen is even belangrijk bij het samen zingen, er zijn geen uitzonderingen. Het kan houvast geven, wanneer je jezelf en de groep tijdens het zingen kunt ondersteunen met een begeleidingsinstrument. Veel mensen hebben ongetwijfeld weleens een gitaar in hun handen gehad (en stiekem gedroomd van een carrière als gitarist) of misschien zelfs een YouTube-tutorial gevolgd in coronatijd ;). In deze werkgroep wil ik je een aantal basisakkoorden en “slag-/tokkeltechnieken” voor de gitaar aanreiken, waarmee je al een heleboel kinderliedjes van een stemmige “bodem” kunt voorzien. Veel oefenen, samen musiceren en zingen en vooral plezier maken staan in deze werkgroep centraal.

Het is de bedoeling dat je zelf een gitaar, een capodaster en het liefst ook een stemapparaatje meebrengt. Mocht dit een probleem voor je zijn, dan kun je dit melden bij de organisatie. In dat geval proberen we iets voor je te regelen. Het is handig als je zelf je gitaar kunt stemmen. Dus als je mee wilt doen aan deze werkgroep, zou het fijn zijn als je deze vaardigheid alvast beheerst.

Sanne Mees-Riemers leerkracht/docent muziek en koorzang op basisschool Tiliander, Tilburg

Tekenen

“Kunst geeft je de mogelijkheid je uit te drukken”

We zullen tijdens de tekenlessen vooral zelf aan de slag gaan. We gaan allerlei technieken onderzoeken, in samenhang met het leerplan. We onderzoeken welke verwerkingsvorm en techniek aansluit bij de vaardigheden van de kinderen en welke tekenvaardigheden ze wanneer ontwikkelen.

We werken onderzoekend aan onze eigen vaardigheid en leren ons vrij(-er) te voelen en zonder oordeel of innerlijke criticus in een kunstzinnig proces te komen: we leren iets te creëren wat er daarvoor nog niet was.

Graag meenemen: puntenslijper, soft- of oliepastel en een schetspotlood, zie verder in de folder onder het kopje “materiaal om mee te nemen” Wie dit niet heeft krijgt deze materialen in bruikleen. Het is handig om zelf een schetsblok of tekenschrift mee te nemen.

Chris Cornelisse, schoolleider De Vuurvogel Driebergen

Atelier voor kleuterleid(st)ers

In de middag is het kleuteratelier.

In blok 3 kunnen de mensen uit de verdiepingsgroep kiezen uit het maken van :

- het maken van een vertelschort,
- transparanten maken,
- figuurzagen van een wandplaat of transparant.

Meenemen: figuurzaag, handdoek, naaigaren.

In blok 4 kan gekozen worden uit:

- het maken van een vertelschort,
- transparanten maken,
- figuurzagen van een wandplaat of transparant.

Meenemen: figuurzaag, handdoek, naaigaren.

Mensen die bij blok 3 én 4 aanwezig zijn, werken in de middag aan een zelfde werkstuk.

Loïs Eijgenraam, werkzaam als associé senior onderwijsadviseur BVS-schooladvies, trainer, docent, coach en beleidsmaker

Hanneke van Vliet, voormalig leerkracht vrije basisschool de Zevenster Uden, (gast) docent diverse vrijeschoolopleidingen, coach kleuterleerkrachten

Koorzang

Tijdens de dagelijkse koorzang kunnen we de kracht van de gezamenlijkheid op z'n sterkst ervaren: in de energie die daarbij vrijkomt, het gezamenlijke plezier, het genieten van de klank van een groot koor van ruim 300 mensen. Het individuele niveau is niet van belang: de liederen worden zo gekozen dat iedereen voluit kan meedoen, en er tegelijkertijd voldoende uitdagingen en verrassingen zijn.

Matthijs Overmars – vakleerkracht muziek op diverse vrijescholen

Boetseren

“Vormend je weg vinden in de wereld”

Bij het boetseren zijn onze handen, zonder tussenkomst van instrumenten, vormend bezig in de aardse materie. Hoe kunnen we deze kunstvorm zo ontwikkelen, dat de nog slapende wil middels onze handen tot uitdrukking kan komen? Hoe kunnen we het individuele scheppende vermogen van onszelf en van de leerlingen invoegen in de aardse realiteit?

Tijdens de vaklessen gaan we, praktisch oefenend, hiermee aan het werk. Hierbij volgen we een opbouw, die parallel loopt aan het leerplan voor boetseren van klas 1 t/m klas 6

Het doel is om handvatten te ontwikkelen, om boetseren te kunnen inzetten in de ontwikkelingsgang van kinderen en leerkracht. De vragen en inbreng van de deelnemers zullen medebepalend zijn voor wat er behandeld of onderzocht wordt.

Een schort o.i.d. kan helpen de kleren vrij van klei te houden.

Rolf Zeldenthuis, leerkracht 1985 -2013 Zutphen, beeldend kunstenaar

Handwerken

“Volop mogelijkheden om hindernissen te ervaren”

We gaan in op het handwerken als vak voor klas 1 t/m 8. Dit blok is geen verdiepingsblok voor ervaren vakleerkrachten, maar een mogelijkheid om zelf iets moois te maken, je eigen vaardigheden te vergroten en ideeën op te doen.

Er zal ook aandacht zijn voor handwerken als vakles: de organisatie van de les, een ademende lesopbouw, differentiëren, leerlingen ondersteunen, kleuren, materialen en technieken, werkstukken door de jaren heen en praktische tips.

Babs van der Schoot, voormalig leerkracht handwerken en textiel voor de middenbouw

Handarbeid

Aanmeldingen worden in twee groepen verdeeld.

In de kunst en handenarbeid vakken is het materiaal je leermeester. We zoeken de ruimte voor ontmoeting tussen mens, materiaal en gereedschap. Door het werken met natuurlijke materialen ontstaat een verbinding met de natuur. Uitgangspunt voor deze dagen is het werken aan opdrachten, die direct toepasbaar zijn in de klas en in het verder ontwikkelen van eigen vaardigheden en creativiteit.

Groep Hanne:

- vlechttechnieken met leer en wol
- suminagashi, ecoprint, eenvoudig boekbinden en papier vouwen

Groep Felo:

- houtbewerking, o.a. paddenstoelen snijden, berkenstampotjes maken
- metaalbewerking, bijv. ringen slaan en tin gieten

Hanne Mahler, lerarenopleider en leerkracht midden en bovenbouw Rudolf Steiner Skolen in Arhus, Denemarken.

Felo Hettich, lerarenopleider en voormalig leraar handarbeid

Spel en bewegen

“Samen spelen, samen verbinden”

Spel en beweging helpen, zeker in deze tijd, het sociale binnen de groep te versterken. Het gevoelsgebied wordt door beweging, spel en loslaten een mediator tussen het denken en willen. Het stimuleert de motoriek, brengt vrolijkheid, verhoogt de concentratie en verandert/verbetert het sociale binnen je klas.

Door deze week samen te “spelen” doe je veel ideeën op om deze oefeningen in te zetten in de klas. De oefeningen kunnen dan de eigen creativiteit aanwakkeren, om samen met je klas en met je eigen spelvormen verder te gaan.

Er wordt iets verteld over de achtergrond van de spelen, maar gedurende het grootste deel van de tijd zullen we (bewegend) spelen. Alle spelen kun je direct in de klas gebruiken, dit zowel voor de hele onderbouw (klas 1 t/m 6) als voor de middenbouw (klas 7 en 8). Je conditie of fysiek uithoudingsvermogen zullen geen rol spelen.

*Gea Weeren, vrije school leerkracht, schoolpsycholoog orthopedagogische praktijk GRIP Lisette Stoop, onderwijsadviseur bij BVS~schooladvies
Anna van Pruissen, leerkracht Zeister Vrije School*

Vertellen

Met de duim in de mond bij een sprookje...
Met pretogen meegenieten van de slimme vos...
Vol ontzag luisteren hoe de zee uiteen week...
Verontwaardigd zijn over hoe Loki de boel bedonderde...
Samen met Odysseus varen over de Egeïsche zee...
Ontdekken hoe Alexander een "grote" werd....

Het vrijeschoolonderwijs zit vol prachtige verhalen die er naar snakken om verteld te worden. Maar hoe pak je dat nou aan als leerkracht?

Samen zullen we dagelijks oefenen met verschillende werkvormen. We kijken naar manieren, om je de verhalen eigen te maken en op welke wijze je vertellend een beeld creëert, waarbij je de kinderen in je verhaal meeneemt.

Aan het einde van deze week heb je handvatten gekregen, om het vertellen in je klas op een goede manier vorm te geven.

Stephanie de Vries, leerkracht Zeister Vrije School

Vormtekenen beginners

‘Vormtekenen stimuleert de innerlijke beweeglijkheid’

Tekenend en bewegend zullen we het vormtekenen volgens het leerplan van klas 1 t/m 6 ontdekken.

Vanuit de oervormen gaan we o.a. naar meer complexe vormen, spiegelvormen, vlechtvormen, ruimtelijke vormen en de ‘handmatige’ meetkunde, het geometrisch vormtekenen.

We onderzoeken werkwijzen en materialen en zullen ook kijken hoe we het vormtekenen kunnen toepassen/integreren binnen het schrijf- en taalonderwijs, het rekenen, de jaarfeesten en perioden als heemkunde, geschiedenis, aardrijkskunde en plantkunde.

We zullen deze week proberen vertrouwen te krijgen in de eigen vaardigheid, om vanuit die kracht en met plezier met de kinderen in de klas aan het werk te gaan.

Graag meenemen: pastelkrijt, zie verder in de folder onder het kopje “materiaal om mee te nemen”

Ageeth Vreeman, leerkracht Widar Vrijeschool Groningen

Vormtekenen gevorderden

In deze vormtekengroep gaan we in een hoog tempo door het leerplan heen

van klas 1 t/m 6. We doen bewegingsoefeningen, behandelen kort de twaalf zintuigen in relatie tot de temperamenten, waarbij het drie- en vierledige mensbeeld in elkaar grijpen.

Hoofdactiviteit is het zelf ontwerpen van een vorm, waarbij het metamorfoseproces een rol speelt. De ontworpen vorm snijden we uit met een stanleymes. De ontstane negatieve vorm gaan we met aquarelverf tamponneren in meerdere kleurafdrukken.

Ook kunnen we de vorm meerdere malen over zichzelf heen tamponneren, waardoor een driedimensionaal effect optreedt. Het zelf experimenteren en onderzoeken staat dus centraal. Vervolgens zullen we ook vormen laten ontstaan met mallen en gebruik van pastel.

Materialen om zelf mee te nemen: HB potlood, gum, passer, liniaal, doosje pastel/bordkrijt, tamponeerkwasten (eventueel 2 verschillende maten) stanleymes en een snijmat.

Zie verder in folder ook onder het kopje "materialen om mee te nemen".

*Peter Giesen, ex-leerkracht Rudolf Steiner Educare Venlo,
docent Atelier voor Ouders en Opvoeders, begeleider diverse leraren/
scholen in Nepal en India*

Transparanten maken beginners:

"Mensen ervaren grote vreugde aan kleuren.

Het oog heeft deze nodig, zoals het licht nodig heeft"

J.W. Goethe

Een transparant heeft toverkracht en kan je meenemen naar een geheel andere wereld dan die van het hier en nu. Wanneer je ervoor openstaat, neemt het je mee op de vleugels van de fantasie, betovert het je met de mooiste kleuren en vertelt het zijn verhaal door middel van licht.

In deze vakles gaan we meteen aan de slag; handen uit de mouwen! Je leert aan de hand van diverse technieken om transparanten te maken.

We gaan veel oefenen, fouten maken (ja echt!) en ervaringen uitwisselen.

Aan het eind van de week heb je je eigen ontwerp ten uitvoer gebracht en kun je met kunde en een kunstwerk naar huis. Je krijgt inzicht in welke transparanten geschikt zijn voor de verschillende leeftijdsgroepen (van kleuterklas tot en met klas 6), en hoe je ze in de klas kunt aanbieden als kunstzinnige activiteit, met behoud van de autonomie van het kind.

Voor alle nodige materialen wordt gezorgd, maar indien gewenst, kun je je eigen snijmesje, snijmat en schaartje meenemen. Je mag, voorafgaand aan de lerarenweek, alvast een start maken met je ontwerp, maar dit is niet noodzakelijk.

Anne Schol, voormalig kleuterleerkracht Vrijeschool Utrecht, docent kleuterpedagogiek op de Vrijeschool Pabo van Hogeschool Leiden, coach van (startende) leerkrachten.

Euritmie

VITALITEIT versterken met euritmie

Leraarschap is een fantastisch beroep! En een beroep waarin je veel druk kunt ervaren. Hoe kun je vitaal blijven en je werk met veerkracht blijven doen? Het doen van euritmische oefeningen kan daarbij helpen!

Vergelijkbaar met mindfulness vertraag je je tempo in de euritmie en richt je je aandacht en waarneming op het hier en nu. Middels het bewegen volgens bepaalde dynamische krachtvelden, die regenerend en structurerend werken, vitaliseer je jezelf. Ook bouw je innerlijke competenties op die je ondersteunen om met stuurkracht en rust door stressvolle situaties heen te bewegen.

De groep is voor iedereen toegankelijk, ervaren of nieuw met de euritmie. Aan het einde van de week heb je een aantal basisoefeningen geleerd, die je thuis kunt blijven doen en heb je op een ontspannen manier een heleboel kernervaringen opgedaan over jezelf en je omgang met druk en flow.

Berpke van Oers,

Praktische informatie

Locatie

Stichtse Vrije School, Socrateslaan 24, 3707 GL Zeist (alleen tijdens de cursusweek).

Wij huren deze school tijdens de vrijeschool lerarenweek, dus buiten deze week is er niemand van ons aanwezig en zijn we alleen via het mailadres bereikbaar.

Aanmelding

U kunt zich voor de cursus aanmelden via onze website
www.vrijeschoollerarenweek.nl

Mocht u hierover vragen hebben dan kunt u zich richten tot de administratie van de vrijeschoollerarenweek.

Aanmelden kan vanaf 1 mei 2022.

Als u zich wilt aanmelden na 15 juni, kunt u dit in overleg met de administratie doen. Het bestellen van maaltijden is dan alleen nog maar mogelijk in overleg.

Informatie en administratie vrijeschool lerarenweek:

Gea Weeren en Manous Koopmans

info@vrijeschoollerarenweek.nl

Kosten

De cursusprijs (zondagmiddag t/m vrijdagmiddag) is vastgesteld op € 515 per cursist (inclusief diner op zondagavond en lunch, koffie, thee en sap).

De kosten van de warme maaltijden zijn € 75 per cursist.

Cursisten met een dieet (lactosevrij, glutenvrij) moeten dit ruim op tijd via de mail melden.

LET OP: Om in te kunnen schrijven dient u het cursusgeld direct via de website te voldoen.

Rekeningnummer: NL77INGB0006441471

t.n.v. Stichting nascholing vrijeschoolpedagogie

Een dringend beroep aan de administraties van de scholen: wilt u s.v.p. duidelijk de achternaam van de cursist vermelden, evenals de naam van de school! Het geeft ons, en ook de cursisten, veel overlast als e.e.a. niet duidelijk is.

Na aanmelding ontvangt u direct een bevestiging en vervolgens een factuur, als uw betaling is ontvangen.

Maximum aantal deelnemers:

Wij hanteren een maximum aantal cursisten per groep. Als u op de wachtlijst wordt geplaatst, krijgt u via de mail van ons bericht.

Afmelding:

Eventuele afmelding met volledige restitutie van het cursusgeld kan tot uiterlijk 1 juli 2022, en wel schriftelijk via info@vrijeschoollerarenweek.nl. Bij afmeldingen na 1 juli is terugbetaling niet meer mogelijk. U dient zich in ieder geval wel af te melden, zodat mensen die op de wachtlijst geplaatst zijn mogelijk nog kunnen deelnemen.

Bewijs van deelname:

Elke deelnemer, die aan de gehele cursus heeft deelgenomen (minimale aanwezigheid van 80%) en de cursusprijs heeft betaald, krijgt aan het einde van de cursusweek een certificaat van deelname.

Inschrijven op zondag 31 juli:

U bent welkom vanaf 16.00 uur. Voor de deelnemers die zich hebben aangemeld, liggen het rooster, de eventuele etensbonnen en de lezingenkaart klaar op de daarvoor bestemde tafels in de hal.

Voor vragen kunt u zich wenden tot de gastheer, Manous Koopmans.

Opening van de cursus op zondag 31 juli 2022:

Om 18.00 uur: eenvoudige warme maaltijd.

Om 19.30 uur: welkom en eerste avondvoordracht.

Afsluiting op vrijdag 6 augustus 2022:

Om ± 13.00 uur: afsluiting in de zaal. Daarna kunt u nog de lunch gebruiken.

Inleiding voor beginnende leerkrachten

Voor deelnemers die geheel nieuw in de vrijeschool instappen, verzorgen de leden van de kerngroep een inleiding in de meest gangbare begrippen, die wellicht tijdens de cursus voorbijkomen.

Voor degenen die dit willen volgen is de inschrijfbalie open vanaf 13.30.

Deze inleiding vindt plaats van 14.00 uur tot 15.15 uur.

Het lokaal wordt tijdens de inschrijving bekend gemaakt.

U kunt zich inschrijven op de website.

Avondlezing

We zijn blij dat het oude programma weer in ere hersteld kan worden. Dat betekent dat de lezingen weer in de avond gepland staan.

We begrijpen natuurlijk dat een aantal deelnemers na het middagprogramma graag naar huis gaat. Daarom verzorgen we een streaming via zoom zodat de avondlezing eventueel thuis gevolgd kan worden.

Bij aanmelding ontvangen de deelnemers de codes voor de vier lezingen.

ROOSTER

08.30 – 09.00	Gezamenlijke dagopening met euritmie en opmaat
09:00 – 10.30	Periodeblok 1
10:30 – 11:00	Pauze
11:00 – 11:30	Koorzang
11:30 – 13:00	Periodeblok 2
13:00 – 14.30	Lunch
14.30 - 15.45	Periodeblok 3 Gastdocenten in wisselende kunstvakken
15:45– 16.15	Theepauze
16.15 – 17.30	Blok 4 “kunst naar keuze” Kunstgroep naar keuze van maandag t/m donderdag
17:45	Avondeten op inschrijving
19.00	Avondlezing Ook via zoom thuis te volgen.

Periodeblok 3 is een kunstblok waarin verschillende kunstvakken aangeboden worden. Het leerplan staat hierin centraal. De kunstvakken voor dit blok worden ingeroosterd. De jaargroep blijft hier bij elkaar.

Blok 4 is een kunstblok waarin aan een gekozen kunstvak een week lang gewerkt wordt. Dit is een keuzeblok.

Woensdag 3 augustus om 19:00 Bonte avond

Totaal SBU 35 uur

Voor algemene voorwaarden en informatie omtrent de cursus verwijzen wij u verder naar www.vrijeschoollerarenweek.nl

Locatie tijdens de cursus 2022:

de Stichtse Vrije School, Socrateslaan 24, 3707 GL Zeist

Ook aanwezig

De Boekerij uit Zutphen is net als altijd weer aanwezig tijdens de vrijeschool lerarenweek. In maar liefst twee lokalen kunt u terecht voor alle vertelstof van klas 1 t/m 8 en natuurlijk voor nog veel meer boeken over kleuters, muziek, pedagogiek, jaarfeesten en vaklessen etc. Ook zijn er kaarten, speelgoed en posters te koop; kortom, alles wat u nodig hebt om het nieuwe schooljaar goed te starten.

Antiquariaat De Boekvinder is ook in 2022 aanwezig met een boekentafel waarop veel antroposofische boeken, maar ook jeugd- en prentenboeken te vinden zijn. De boekenverkoop is van dinsdag 2 augustus 12.00 uur tot en met donderdag 4 augustus 15.00 uur.

Ook dit jaar is Mercurius, als leverancier van kwaliteitsproducten voor Vrijescholen, aanwezig tijdens de vrijeschool lerarenweek 2022. U kunt bij ons terecht voor vragen, informatie en voor het bekijken van (nieuwe) producten. Mercurius levert o.a. (periode-) cahiers, Stockmar-producten, teken-, schilder- en handwerkmaterialen, houten meubilair, speelgoed en de “echte” schoolborden; veelal volledig FSC en duurzaam. Uiteraard hebben we ook producten bij ons voor de verkoop. Dit kan uitsluitend tegen contante betaling. Wij zijn tijdens deze week aanwezig van maandag t/m woensdag van 09.00 uur tot 15.00 uur.

Aanmelding en financiën

Administratie vrijeschool lerarenweek

Gea Weeren en Manous Koopmans

info@vrijeschoollerarenweek.nl

www.vrijeschoollerarenweek.nl

Rek. No: NL77INGB0006441471

t.n.v. Stichting nascholing vrijeschoolpedagogie

Meenemen materiaal

Zelf meenemen:

Dikke Lyra potloden

Kleurpotloden

Stockmar blokjes/krijtjes en/of Filia krijtjes

Liniaal, passer, schaar

Euritmieschoenen of antislipsokken

Volledig biologisch eten geleverd door:

Odin

vrijeschool lerarenweek